
Univerzita Palackého
v Olomouci

Starší řidič, mobilita a bezpečnost

Matúš Šucha

Univerzita Palackého
v Olomouci

Agenda

1. V čem jsou starší řidiči jiní?
2. Risk a nehody spojené s řízením ve vyšším věku
3. Kvalita života, mobilita, alternativní způsoby dopravy
4. Posuzování a opatření zaměřené na posílení schopnosti řídit

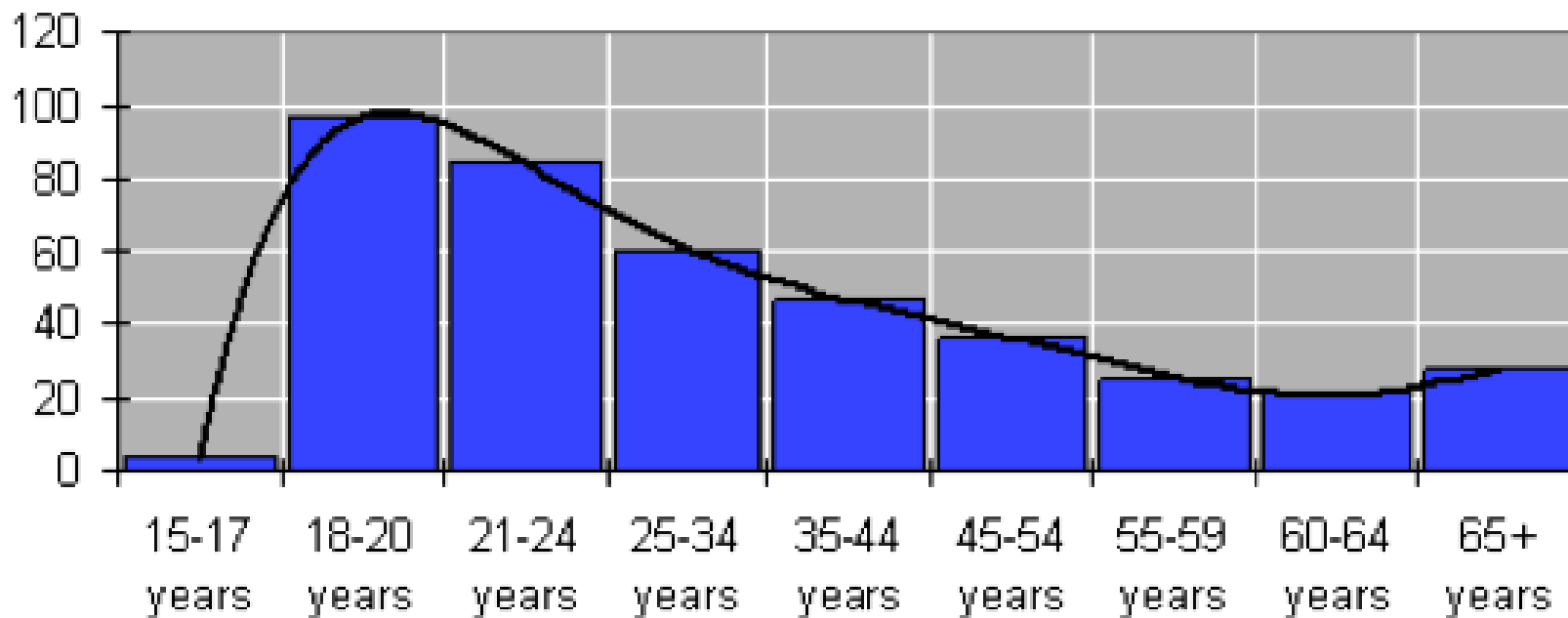
V čem jsou starší řidiči jiní?

1. Starší řidiči řídí méně (km/rok), řídí zejména v obci, ve dne, při nižším provozu.
2. Jsou více **fyzicky zranitelní** (souvisí se závažností nehod), mají větší **funkční omezení** (fyzické, psychické) – souvisí s pravděpodobností vzniku nehody.
3. Vzhledem k věku mají nižší výkon (delší reakční doba, nižší pozornost a paměť), na rozhodování potřebují více času. Hůře se orientují v nových situacích.
4. Jsou disciplinovaní řidiči – dodržují předpisy a doporučení.

Počet zabitých $\neq$ rizikové řízení

Killed car drivers 2003 per 1 000 000 population of different age groups in OECD Countries

Risk a nehody spojené s řízením ve vyšším věku

1. Řidiči vyššího věku nejsou ani tak **rizikem pro druhé, jako jsou spíše sami v ohrožení**, tzn. se zvyšujícím věkem se zvyšuje riziko, že při nehodě zraní nebo usmrtí sebe, a zároveň se snižuje riziko, že zraní nebo usmrtí někoho jiného.
2. Časté nehody: odbočování na křižovatkách, kde starší řidiči často vjedou do cesty vozidlu s předností v jízdě přijíždějícímu po hlavní silnici, nárazy z boku. Výjimečné nehody: ztráta kontroly nad vozem v důsledku rychlé jízdy, riskantního předjíždění nebo řízení pod vlivem alkoholu.
3. Dopravní systém nezohledňuje potřeby starších řidičů.

is most likely to die, the dad the least likely to die. The
least likely. The son

Table 7-6. Comparison of risks associated with 3 family members. The first row indicates that the son is most likely (rank 1) to die in the forthcoming year as a driver, the granddad least likely (rank 3).

<i>family member</i> →	<i>son</i>	<i>dad</i>	<i>granddad</i>
<i>age</i> →	20	45	70
Who is most likely to die as a driver?			
In the next year	1 son	2 dad*	3 granddad*
On a trip, say, to the drugstore	1 son	2 granddad	3 dad
Who is most likely to crash?			
In the next year	1 son	2 dad	3 granddad
On a trip to the drugstore	1 son	2 dad*	3 granddad*
Who is most likely to kill another road user?			
In the next year	1 son	2 dad	3 granddad
On a trip to the drugstore	1 son	2 granddad*	3 dad*

* Little difference in values – ranks not clearly differentiated.

Kvalita života, mobilita, alternativní způsoby dopravy

1. Vzhledem k tomu, že starší řidiči v dopravě jsou rizikem zejména pro sebe (pravděpodobnost, že ublíží někomu jinému je 20x menší, než u mladých řidičů – mužů), ze společenského pohledu posuzujeme zejména **potřebu jejich mobility a dopady na kvalitu jejich života.**
2. Starší člověk v dopravě je v největším bezpečí jako řidič nebo spolujezdec v autě. Jako chodec nebo cyklista je **mnohonásobně více** vystaven riziku zranění nebo úmrtí.
3. Hromadná doprava není vždy dostupná nebo vhodná pro staršího člověka.

Posuzování a opatření na posílení schopnosti řídit

1. Funkční omezení a poruchy související s věkem **nevedou automaticky** k nebezpečnému chování v dopravě (starší řidiči jsou schopni velmi dobře tyto limity kompenzovat jinými faktory), tzn. **věk sám o sobě není faktorem ovlivňujícím bezpečnost řízení.**
2. Vždy se musíme snažit umožnit řízení u starších řidičů **co nejdéle**:
  1. Automobil skýtá straším účastníkům provozu největší bezpečí
  2. Automobil pro straší lidi často znamená možnost společenského života (pokles sebevědomí a důstojnosti, může dané osobě zkomplikovat každodenní činnosti, nakupování a sociální kontakty)

Posuzování a opatření na posílení schopnosti řídit

3P

1. **Posuzování**: vždy pomocí metod a technik které umožňují objektivně posoudit psychické (zejména kognitivní) schopnosti k řízení u strašících osob (často nutná praktická zkouška – jízda, důraz na exploraci, rozhovor, náhled, pochopení).
2. **Podporování**: Snažit se pomocí tréningu (vzdělávání, kognitivní trénink, kondiční jízdy – autoškola), vzdělávání členů rodiny, uzpůsobení vozidla, vhodné infrastruktury a zákonů, prodloužit řízení na maximální dobu.
3. **Pomáhání**: Pokud řidič není schopen již řídit, nebo nechce řídit, poskytnout informace, poradit ohledně zajištění vhodné mobility.

Univerzita Palackého
v Olomouci

Závěr

1. Starší řidiči jsou nebezpečím zejména sami sobě, nikoliv okolí. Jsou **nejbezpečnější** řidičskou skupinou v populaci.
2. Pokud skutečně chceme zvýšit bezpečnost silničního provozu měli bychom **striktně omezit řízení mladých mužů** (např. ŘO od 25 let), nikoliv strašících řidičů (riziko usmrcení při řízení ke všem úmrtím: 20 let = 30%, 65 let = 1%).
3. Pokud kognitivní schopnosti umožňují staršímu člověku vést **samostatný život**, (vesměs) je schopen i bezpečně řídit.

Univerzita Palackého
v Olomouci

Informace, nebo: neobjevovat objevené

Kniha: Leonard Evans: Traffic safety (2004)

Web: National Older Driver Research and Training Centre
<http://driving.php.ufl.edu>

Examining issues surrounding older driver assessment, remediation, rehabilitation, and the use of alternatives to the car.

Home

Mission

Virtual Driving

Research

Key Reports

Publications

Presentations

Press Releases and
Media Outlets

NODRTC Team

Links

Independence Drive

Contact Us

Home

The older population is the fastest growing segment of the U.S. population. Persons over 65 comprised 13% of the total population in 2000, and this number is expected to increase to 20% by 2030.

In the United States today, there are about 38 million licensed drivers over age 65, and by 2024, one in four drivers will be aged 65+.

Many Americans have not planned for "retirement-from-driving". Without support, many of these older people who can no longer drive may also lose their ability to live independently in the community.

Here at the University of Florida National Older Driver Research and Training Center, we are helping older persons maintain their safe driving ability for as long as possible, and for those who can no longer drive, we provide counseling in approaches to maintain active community mobility.

Univerzita Palackého
v Olomouci

Děkuji za pozornost!

